Hukuk Bölümü 2007/281 E. , 2008/13 K.

- 4915 SAYILI KARA AVCILIĞI KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVA

  - KARA AVCILIĞI KANUNU (4915) Madde 24
  - KARA AVCILIĞI KANUNU (4915) Madde 23

"İçtihat Metni"

Davacı : A.A.

Vekili : Av. İ.T.

Davalı : Ankara Valiliği

OLAY : Ankara Valiliği Kızılcahamam İl Çevre ve Orman Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Mühendisliği'nin 29.8.2005 gün ve 318 sayılı işlemi ile, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 23 ve 24. maddeleri uyarınca davacı adına idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, bu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 1. İDARE MAHKEMESİ; 14.4.2006 gün ve E:2005/1692, K:2006/789 sayı ile, davanın, Ankara Valiliği, Kızılcahamam İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Mühendisliği tarafından avlanma yasağına aykırı hareket ettiği nedeniyle davacı adına 1.286,04 YTL idari para cezası kesilmesine ilişkin 29.8.2005 tarih ve 318 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açıldığı, 30.3.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun muhtelif hükümlerinden söz ederek, Kabahatler Kanunu'nun uygulanabilmesi için idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak, Kabahatler Kanunu'nun; 1. maddesinde belirtilen alanların korunmasına yönelik bulunması, 2. maddesinde yapılan kabahat tanımına ve 16. maddesinde belirtilen yaptırım türlerine uyması, 19. maddesinde sayılan geçici istisnalardan olmaması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde itiraz yolu öngörülen idari yaptırımlardan olması gerektiği, dosyanın incelenmesinden, Ankara Valiliği, Kızılcahamam İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Mühendisliği tarafından avlanma yasağına aykırı hareket ettiği nedeniyle davacı adına 1.286,04 YTL idari para cezası verilmesi üzerine, bu cezanın iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığının anlaşıldığı, incelenen olayda, yukarıda belirtilen koşulların oluştuğu anlaşıldığından dava konusu idari para cezasına karşı yapılacak itiraza bakma görevinin sulh ceza mahkemesine ait bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın incelenmeksizin reddi suretiyle kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KIZILCAHAMAM SULH CEZA MAHKEMESİ; 2.5.2007 gün ve Değişik İş E/K:2007/103 sayı ile, Ankara Valiliği Kızılcahamam İl Çevre ve Orman Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Mühendisliği tarafından düzenlenen 1.286,04 YTL'lik idari para cezasına itiraz edildiği, Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 14.4.2006 tarih, 2005/1692 Esas, 2006/789 Karar sayılı kararı ile itiraza ilişkin başvurunun görev yönünden reddine karar verilmesi üzerine, ilgili idari para cezasının iptalinin Mahkemelerinden talep edildiği, Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 14.4.2006 tarihli kararında, 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 3. maddesine göre idari para cezasının iptalinin Sulh Ceza Mahkemesinden talep edilmesi gerektiğinden bahisle görev yönünden talebin reddine karar verildiğinin ilgili kararın incelenmesinden anlaşıldığı, Anayasa Mahkemesi'nin 2005/108 Esas, 2006/35 Karar sayılı, 1.3.2006 tarihli kararı ile 5326 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin iptaline karar verildiği, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 2006/255 Esas, 2006/274 Karar sayılı 25.12.2006 tarihli kararında özet olarak; 4915 sayılı Kara Avcılığı Yasası'nın 30. maddesi uyarınca, verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden dolayı Kızılcahamam Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2247 sayılı Yasa'nın 19. madde kapsamında görülen başvurusunun kabulü ile Ankara 11. İdare Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiği, Anayasa Mahkemesi'nin 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 3. maddesini iptalinden sonra, 6.12.2006 tarihli 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi ile değişik 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 3. maddesine göre; a)- İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b)- Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır hükmünü getirdiği, 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa'nın 3. maddesi ile getirilen bu düzenlemeye göre, Kabahatler Yasası'nın, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer yasalarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer yasalarda görevli mahkemenin gösterildiği durumda ise uygulanmayacağının anlaşıldığı, Anayasa Mahkemesi'nin 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 3. maddesinin iptaline yönelik 2006/35 sayılı kararı, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin aynı mahiyetteki benzer bir davaya ilişkin 25.12.2006 tarih, 2006/274 sayılı kararı, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi ile değişik 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 3. maddesi değerlendirildiğinde, idari para cezasına yönelik itirazın idare mahkemelerince sonuçlandırılması gerektiğinin anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek, adli ve idari yargı mahkemeleri arasındaki görev uyuşmazlığının giderilmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar dosyanın incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Gürbüz GÜMÜŞAY'ın katılımlarıyla yapılan 04.02.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu para cezasına ilişkin

görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Sulh Ceza Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4915 sayılı Kanun'un 23 ve 24. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

1.7.2003 tarih ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamaktır.

Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettirilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcıların eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suçlar, suçların takibi ve cezaları kapsar" denilmiş; 23. maddesinde, izinsiz veya yasak yerlerde avlanma, 24. maddesinde, avlanma esaslarına uymama ve belgesiz avlanma hallerinde verilecek idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinin ikinci fıkrasında ise, verilen para cezalarının, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre sahiplerine tebliğ edileceği, cezalara karşı, tebellüğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, bu konuda idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu belirtilmiştir.

4915 sayılı Yasa'nın 30. maddesinde yer alan düzenleme karşısında, para cezalarına karşı yapılacak itirazların görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olacağının kabulü gerekir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezasına ilişkin görevli mahkemeyi belirleyen yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 19.12.2006 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 4915 sayılı Yasa'ya göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kızılcahamam Sulh Ceza Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Ankara 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 14.4.2006 gün ve E:2005/1692, K:2006/789 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 04.02.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.